

Pondeljek

Izdaja in urejuje: Milan Plut.

Uredništvo in upravnništvo: Cesta na Rožnik št 5, tel. 543.

1 št.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1921.

Leto I.

Najnovejše.

Mala antanta in Italija proti Habsburgovcem.

Pariz, 10. aprila. Med kabineti Italije in male antante se vrše razgovori, kako bi se v bodoče zavarovale te države proti mogočim novim poskušanjem Karla Habsburškega, da se vrne na madžarski prestol.

Madžarska propaganda v Prekmurju.

Maribor, 10. aprila. (Izv.) D. s. m. ka. došlih vesteh je Karla Habsburga v Sobotišču posetila tudi deputacija prekmurskih madžaronov. Da je bilo to mogoče, je pripisovati krivdo prekmurskim lokalnim oblastem, ki se drže napram madžaronski propagandi popolnoma hladno. Madžari lahko nemoteno preplavljajo Prekmurje s hujska-jočimi letaki in z raznovrstnimi letaki, v severnem delu Prekmurja se po cerkvah bere celo pastirski list sobotiškega škofa in to ne da bi bila za to uvedena kakršnakoli cenzura. Madžaronom je greben zadnje čase tako zrasel, da je gasilno društvo v Murski Soboti nastopilo pri velikonočni procesiji z razvito madžarsko zastavo. V vseh lokalih, kjer nastopajo godbe, se neovirano svirajo madžarska himna ter provokacijska «soža».

Politične vesti iz Beograda.

Beograd, 10. aprila. Danes dopoldne so se nadaljevala pogajanja muslimanskih poslancev iz južne Srbije s predsednikom vlade gosp. Pašićem. O resnem nespোরazumljenju se sploh ne more govoriti. Pogajanja bodo do četrtega završena. V četrtek se prične v zbornici načelna debata o ustavnem načrtu. Trajala bo osem dni. Od vsake politične skupine bosta govorila samo po dva govornika.

Protić, Nastas Petrović in Ljuba Jovanović bodo izstopili iz radikalnega kluba, Ivanića, ki je glasoval proti vladi, pa bodo radikali izključili iz svojega kluba.

Ukinjenje trgovskih agencij.

Beograd, 10. aprila. Vse naše uradne trgovinske agencije v inozemstvu se

ukinejo. Njihovi posli preidejo na konzulate.

Jugoslov. veterinarski kongres.

Beograd, 10. aprila. Danes se je tu vršil kongres veterinarskih društev Jugoslavije. Udeležil se ga je tudi poljedelski minister Pucelj (SKS).

Novi nemški predlogi antanti.

Pariz, 10. aprila. Na svojem povratku iz Lugana je nemški zunanji minister dr. Simons imel razgovor z nekim francoskim novinarjem od «Matina». Izjavil mu je, da bo Nemčija v kratkem napravila nov korak pri ententi in predlagala takšen način reparacij, da bodo zavezniki priznali njeno dobro voljo.

Pred kompromisom v angleški stavki.

Berlin, 10. aprila. Po dosedanjih londonskih poročilih se je naša oblika, da se obe bojujoči se stranki in vlada sestanejo k skupni konferenci, ne da bi s tem škodovali svojemu ugledu. Ta konferenca se sestane v ponedeljek ob 11. uri predpoldne. Stavkovno vodstvo je naročilo svojim zaupnikom v vseh revirjih, da se ne sme delati v rudnikih in aparatih škoda. — Angleška javnost je prepričana, da bo stavka v nekaj dneh končana in da bo sklenjen kompromis.

Iz Maribora.

Maribor, 10. aprila. V Narodnem domu se je vršil volini shod JDS., ki se ga je udeležilo več sto ljudi. Govorili so gg. dr. Serbec, Voglar, Šoštar, dr. Rozina in dr. Sprejete so bile resolucije in potrjena kandidatna lista.

Maribor, 10. aprila. Iz NSS. je izstopil in preklical svojo kandidaturu na listi te stranke g. dr. Rudolf Ravnik v Mariboru.

Maribor, 10. aprila. Štirje kandidatje social - demokratske stranke v Pobrežju pri Mariboru so preklicali svojo kandidaturu in obenem prešli k združeni samostojni listi.

Po enajstih letih.

Koncem februarja 1910. leta so se visoki gospodje na ljubljanski Bleiweisovi cesti vznemirili in celo razburili. Pojavil se je mlad človek in izjavil, da bo izdajal neodvisen političen dnevnik z imenom «Jutra», ki bo posvečalo posebno pozornost jugoslovanskemu vprašanju!

In ta mladi človek je prišel naravnost iz Beograda, kjer se je gotovo naučil gledati na jugoslovansko vprašanje drugače, kakor so gledali nanj drugi ljudje in listi v Avstriji!

Med Ljubljano in Dunajem se je takrat malo več kot po navadi telefoniralo in telegrafiralo in že druga številka «Jutra» je bila — konfiscirana.

Izdajatelj «Jutra» se temu ni čudil, on je vse to razumel in pričakoval v naprej, ampak oziral se ni na to,

ker je hotel izvršiti svojo težko nalogo in — konfiskacija je sledila konfiskaciji, ker glavni in edini namen «mladega človeka iz Beograda» je bil: zanesti med Slovence protiaustrijski narodno-revolucionarni duh, hrepenenje po popolni osvoboditvi Slovencev in ujedinjenju njihovem s Hrvati in Srbi v močno, svobodno, neodvisno jugoslovansko državo.

Bil je to prvi poskus na Slovenskem, ker do takrat pri nas nihče ni pisal o političnem ujedinjenju, govorilo in pisalo se je samo o kulturnem zbliznanju in samo posamezniki so se navduševali za višje narodne cilje.

Ta prvi poskus je trebalo zatreti in razmere so bile res take, da je imel izdajatelj «Jutra» prav težko stališče. Večne konfiskacije od stra-

ni vlade in nerazumevanje pri merodajnih narodnih krogih, ki so smatrali «mladega človeka iz Beograda» za fantasta, ali pa celo za norca, a na vsak način za nevarnega človeka, ki se igra z ognjem in bo končal najbrže na vislicah — — —

Ampak ljudstvo je razumelo idejo in se je oprijelo «Jutra», ki je postalo takoj z ene strani silno osovraženo, z druge strani pa še bolj priljubljeno in vodilo je težko borbo v težkih razmerah skozi dve leti, potem je pa pod težo razmer omagalo. Jugoslavija, na katero so pred enajstimi leti mislili pri nas samo fantasti in norci, «ki se igrajo z ognjem in bodo končali na vislicah», je danes dejstvo in na Jugoslavijo danes prisega tudi večina onih, ki so pred enajstimi leti že videli «mladega človeka iz Beograda» viseti na vislicah — in to je za njega danes največje zadoščenje.

«Pondeljek» ni nobeno nadaljevanje nekdanjega «Jutra», ker vse ono, kar je nekdanje «Jutra» hotelo in pripravljalo, se je izvršilo in mi že tretje leto živimo v svobodi in se pripravljamo na osvoboditev še onih naših bratov, ki so navzlic potokom slovanske krvi, prelite za svobodo, ostali v tujem suženstvu. Pri teh pripravah morajo in tudi bodo sodelovali vsi svobodni Jugoslavlani, ki se zavedajo svojih dolžnosti, zato se «Pondeljek» ne pojavlja z nobenimi večjimi pretenzijami in njegov namen je naslednji:

Ker ob pondeljkih ne izhaja noben list z najnovejšimi poročili o dogodkih v nedeljo, hoče «Pondeljek» zadostiti v prvi vrsti želji občinstva po teh poročilih. Zato se «Pondeljek» tudi omeji samo na razprodajo posameznih števil v večjih mestih in trgih in se ne bo razpošiljal posameznim naročnikom. Ta nedeljska poročila bodo pa točna in številna, ker informativna služba pri «Pondeljku» bo točna.

«Pondeljek» ne bo strankarski list in bo služil politično samo enemu cilju: okrepitvi in konsolidaciji naše mlade države, da bo ona mogla biti kos svojim velikim nalogam v bodočnosti. Ako bo list pri zasledovanju tega edinega svojega političnega cilja primoran voditi borbo s kako stranko, strujo ali politično osebo, storil bo to samo zato, ker ta stranka, ali politična oseba ovira delo na konsolidaciji in okrepitvi države.

V tem oziru bo «Pondeljek» res nekako nadaljevanje nekdanjega «Jutra», ki je pobijalo avstrijsko misel pri nas, «Pondeljek» bo pa poskušal rušiti vse ostanke nekdanjega avstrijskega režima in bo z vso odločnostjo nastopal proti vsakemu poskusu slabljenja naše mlade države.

Moja krivda ni, ako zadenem pri tem najprej na rimski klerikalizem, na katerega sem zadel takoj tudi pred enajstimi leti, ker pred enajstimi leti je služil naš klerikalizem brezpogojno Avstriji in Habsburgovcem, danes pa — ne služi Jugoslaviji!

Milan Plut.

Kancelparagraf.

Težki časi se bližajo našim Prečastitim, Velečastitim in Častitim Gospodom. Kancelparagraf grozi. In Sveta Cerkev je v nevarnosti, v kakršni še ni bila od časov rajnega rimskega cesarja Nerona sem.

Pomislite, ljudje božji, kaj in kako bodo mogli naši tehanti, fajmoštri in kaplani odslej pridigovati svojim vernim in nevernim ovcam, če jim kancelparagraf pobere z njih žganecv najlepše očvirke, če z njih čorbe posname najmastnejšo smetanico — demokrate, samostojneže, socialiste, volitve, parlament, Sokola? — Kaj bodo pridigovali, vas vprašam? O sveti čistosti? — Ojoj! — O ponižnosti? — Oh! — O resnici, božji hčerki? — Brrr! — O ljubezni do bližnjega? — Uh! — V velikih skrbeh sem in strašansko se bojim, v skrbeh sem in bojim se v interesu in zaradi javne morale (ki bi jo bil brez dobrih zgledov in vzpodbudnih besed naše Prečastite duhovščine brez dvoma že davno vrag vzel), da bo prva in najuškodnejša posledica kancelparagrafa splošen pridigarški štrajk Prečastitih, Velečastitih in Častitih Gospodov tehantov, fajmoštrov in kaplanov. V zadnjih letih je že večkrat — saj dobro veste — ta in ona tovarna ustavila delo zaradi pomanjkanja sirovine — zdaj visi ta grozna nevarnost nad cerkvenimi fabrikami v naši domovini. In vse to ta nesrečni kancelparagraf!

Vera je v nevarnosti — ta klic se razlega danes od vzhoda do zahoda, od severa do juga. Meni se zdi, da ni v nevarnosti vera, temveč vlada katoliške duhovščine nad našim ljudstvom. Največji škodljivec vere je katoliška duhovščina sama. Ne govorite vi, Prečastiti, Velečastiti in Častiti Gospodje, toliko o veri, temveč živite rajši po nji. Preberite si evangelijske, tam je vse zelo jasno povedano. Ne kupičite si zakladov, ki jih rja sne; kar imate, razdelite ubogim; ne lažite; ne obrekujte; ljubite svoje sovražnike; odložite svoj napuh; če mislite, da je molitev kaj vredna, molite — seveda ne za mastno napitnino, temveč zastonj; poprimite se sploh kakega koristnega dela — sveti Peter je lovil ribe, sveti Pavel je prodajal preproge. Verjemite mi, da boste s tem več koristili veri in napravili več radosti Kristu, ki je dejal, da je v nebesih večje veselje nad enim samim spokorjenim grešnikom, ko nad devetindevetdesetimi pravičniki, nego pa s svojo večno «obrambo svete vere». Kratkotomalo: nekoliko več pravega krščanstva v dejanja, in prazno besedovanje o njem vam bo izginilo iz ust samo po sebi. In takrat vam tudi kancelparagraf ne bo prav nič v napotje.

Sicer pa — katoliška duhovščina svoj kancelparagraf že davno ima, le da ni zapisan, zato pa je tem bolj strog in siten: sedi v farovških kuhinjah in se imenuje farovška kuharica.

—au.

Občinske volitve.

Cez nekaj tednov se bodo zrušili zadnji sledovi klerikalne strahovlade izza dr. Šusteršičevih časov. Ako ima slovenski narod količkaj moralne dostojnosti v sebi otrese se bo pri občinskih volitvah ljudi, ki so leta in leta izkoriščali občine za svoje žepe in za klerikalno stranko. Županu Vehovcu je bilo pred sodiščem pritisnjen pečat denuncijanta in moralne propalnice. Vehovec je še po naših občinah mnogo. Nič jim ni bilo sveto. Za sebe so izkoriščali pri občini vse, kar se je sploh dalo izkoristiti, pa naj je to že občinski lov, občinsko zemljišče, ribji lov, oddaja javnih del in občinskih poslopij. Občinske aprovizacije so jim služile med vojno za molzne krave, rekvirirali so živino in poljedelske pridelke za Avstrijo, pri tem pa polnili tudi svoje malhe. Iz ljubezni do vedno pijanega Karlna so gnali v strelske jarke naše fante, može in očete. Navduševali so ljudi za vojno posojilo in podaljševali svetovno morijo. Ako pogledamo nazaj na čas med vojno nas mora biti Slovence sram, da smo imeli na županskih mestih po občinah toliko zajedavcev in izdajalcev ljudstva.

Ena sama misel mora danes prevzemati Slovence. Vse stranke in vsi občinski volilci morajo imeti pred očmi samo en cilj: **Poteptati in pohoditi v smrtnih bolečinah se zvijsajoči klerikalizem.** To kar so dosegle neklerikalne stranke pri volitvah v konstituanto se mora sedaj pri občinskih volitvah nadaljevati in skončati. To bo tem lažje doseči, ker klerikalci ne pomenijo danes v politiki prav nič več. Nikomur se ni treba bati, da bi se njihova moč še kdaj povrnila. Zlomljena in udušena je njihova strahovlada v državni politiki, sedaj jo je treba uničiti do onemoglosti še po občinah. Od ljudi samih je odvisno, da se to zgodi. Treba prijeti za delo, da se paralizira in onemogoči vpliv podivjane in brezvestne duhovščine, pa bo šlo. Ponavljamo in kličemo pred občinskimi volitvami: **Vsi na plan proti največjemu sovragu ljudske svobode in naše države, vsi v boj v prvi vrsti proti klerikalizmu!**

Kje je tu morala?

Sramota, ki je poniževala javno upravo, je te dni doživela na poklicnem mestu obsodbo. Deželna vlada

je odstavila proslulega avstrijskega denuncijanta Vehovca, bivšega poslanca SLS in do teh dni župana v Žužemberku. Grdobija Vehovčevega početja med vojno je naši javnosti že znana iz procesa Vehovec-Carli. Javnost se je le čudila, kako je bilo mogoče, da se je Vehovčeva odstavitev zavlekla do sedaj. Javnosti pa ni bilo znano, da ima Vehovec zaveznika v novomeškem okrajnem glavarju, dr. Vončini, ki je Vehovčev pobratim, ki je agitiral za zadnjo Vehovčevo izvolitev, ki je imenoval Vehovca najvrednejšega in najsposobnejšega moža za župana itd., ko je Vehovec doznal za svojo odstavitev, je takoj tekel v Novo mesto; in gospod glavar Vončina je naslednji dan bil v Ljubljani. O teh pobratimih bo javnost še slišala!

Klerikalni oboževatelj cesarice Elizabete.

Po naših farovžih se je gospoda muzala in si mela roke, ko je prišel Karl Habsburški na Madžarsko. «Slovenec» je sicer napisal proti njemu par notic, župniki in kaplani so pa z dejanji pobijali oficijelne izjave klerikalne stranke.

Najbolj se je spozabil župni urad v Kranju, ki je brez sramu provokatorično pošiljal uradna pisma, ki jih je zalepil z znakom cesarice Elizabete, kakor bi hotel reči: mi smo mi, kaj boste vi — Jugoslovani!

In ta drzni izzivalec, ki je zalepljal uradna pisma s spominom na naše pekdanje suženjstvo, sedi lepo mirno dalje na svojem mestu in državna oblast mu tudi ne bo storila ničesar, medtem, ko bi bil v Avstriji v šak gotovo obešen, ki bi si upal zalepiti pismo s — recimo — sliko kralja Petra. Prepričani smo celo, da bi se dal dotičnik brez najmanjšega protesta odlikovati z redom kakega pravoslavnega svetnika, da bi se potem še bolj navduševal — za Habsburžane, kakor to že delajo nekateri jugoslovanski odlikovanci.

Kako se pride zastoj ali po ceni, do kopalne banje?

Na to vprašanje najlepše odgovori gospod Ogrin in bivši poverjenik g. Verstovšek. Ogrin je bil pri «Komisiji za stvarno demobilizacijo» prvi mojster kako se za javni bla-

gor namenjeno državno blago spravljajo v lastno in političnih prijateljev last. Kadar so se pri njem oglasili neklerikalni obrtniki in interesi, je bilo pri komisiji vedno dovolj izgovorov, katerih namen je bil onemogočiti jim nakup demobilizacijskega blaga, klerikalci so pa dobili robo če so le hoteli in če ni šlo na njihovo ime so se pa poslužili kake firme. Kar ni mogel Ogrin spraviti pod svojim imenom domov, oddal je «Obrtni centrali», pod katero je bil seveda zopet skrit on sam. Kot dober strankar je Ogrin na enak način potegal tudi svojim somišljenikom, zlasti vplivnim osebam SLS. Tako se je obrnil na njega tudi bivši poverjenik dr. Verstovšek, kateremu se je zahotelo lepe, moderne kopalne banje. Ženiralo ga je pa, da bi on kot poverjenik prišel v knjige komisije, zlasti, ker je obstojal sklep, da se banje oddajo le bolnicam, odnosno dobrodelnim zavodom. Ogrin je hitro našel izhod iz zagate. Nakažal je kopalno garnituro na ime Lichtenurnovega zavoda v Ljubljani, dr. Verstovšku je pa komisija kopalno banjo kar direktno oddala. Ali je kdo plačal račun za banjo, se še danes ne ve, tudi ni ugotovljena višina računa, samo to se ve, da se dr. Verstovšek v Mariboru prav pridno koplje v kopalni banji demobilizacijske komisije. Klerikalci gotovo žalujejo za odhodom Ogrina od komisije, ker ni nobenega dvoma, da je bil baš Ogrin najspretnjši mojster za zastoj ali ceneno demobilizacijo blago.

Grozna eksplozija na Bregu šte. 12.

Abditus oslepljen.

Na Bregu št. 12 v nekdanji tiskarni Blaznikovih dedičev je nastala danes po polnoči grozna eksplozija, katere žrtev je v prvi vrsti postal znani socialistični «policist» Abditus. O postanku in poteku eksplozije je dobil naš poročevalec naslednje podatke:

Iz unionskega «podruma», kjer zboruje znana zarota literarnih in učenjskih separatistov, je okoli enajstih odhajal sloveči «policista» Abditus, ki je pod Avstrijo lepo tiho ždel med sodnijskimi akti tam v zdravem Kamniku. Zamehurjeno je Abditus stopal po lahno razsvetljenih ulicah proti Bregu. Pred hišo št. 12 je za trenotek postal in se okoli oziral, če ga morebiti kdo ne opazuje. Nato je korajžno stopil v veliko hišo, roke si mencajoč in zalovljeno škileč skozi «eviker». Ko je

vstopil v neko sobo, sta ga tam prijateljsko pozdravila okrogli Rožane in «faneler» Jeločnik. Razgovarjati so se začeli o Karlu Habsburgu in njega srečnih časih. Kmalu nato pa je nevidna roka vrgla v sobo veliko Lelo bombo, ki se je na tleh razletela in vso sobo napolnila z dušljivimi plini. Zasi rdel, je po vsem mestu in celo na okolico se se razširili ti smrdeči plini. Učinek bombe je bil silovit. Debeli Rožane je padel na tla. Drobn, skokonogi Jeločnik je zgubil sive lase in Abditus je oslepel. Na lice mesta je došel sam poveljnik policije gospod Ghersinich. Takoj so uvedli strogo preiskavo, ki je dognala, da je bila bomba napolnjena klerikalnih plinov, pomešanih s plini iz unionskega «podruma». Pravijo, da je ta bomba tako učinkovala na silovitega Abditusa, da je postal spokornik in vnet zagovornik rimskega klerikalizma... O tej bombi bomo še poročali prihodnjic. Za danes bilježimo samo še podatke kemične analize o glavnih plinih, ki so okužili ljubljansko ozračje. Ti bombni plini so: «Pozor! Hočemo enotno, nedeljeno Slovenijo! Hočemo biti enakopravni, enakovredni nosilci Jugoslavije! Hočemo pravo demokracijo, proč z bankokracijo! Na slovenski zemlji svoj gospod! Valutna reforma je bila krivična!... Priznajte vojna posojila!... (Aha!) Boj birokraciji!»... itd. — Najbolj učinkovit je bil plin: «Svobode, svobode!» Ta plin je Abditusu pokvaril oči tako, da je mož, nekdanji ponižen mož, oslepel in postal zvest oproda klerikalizmu... Celokupna bomba z vso vsebino nosi ime «Avtonomist!» ali razdiralec. Bomba je Abditusu tudi pretresla možgane... Z rešilnim vozom so ga takoj odpeljali v bolnico. Mrzle obkladke so mu tam najpreje dali na glavo, da mu možgane ohladi, oči so mu pa pomazali z neko tinkturo, ki jo je iznašel neki doktor, deklarant in podpisovalec zna-ne izjave...

Onkel Julius.

Kočevska zgodba.

Pojavil se je pred meseci v Kočevju prav adreten gospodek, ki si je znal pridobiti vsled svojih kavalirskih manir, ki imajo pri nas vedno visoko ceno, simpatije in naklonjenosti naših kočevskih veljakov.

Gostije, vabila, bratovščine, korektni pokloni, krepki stiski rok — saj je govorila dama, da razpolaga elegantno priletni gospodek z akreditivi ne vem na koliko milijonov, za nakup našega dobrega zemeljskega blaga za Nemško Avstrijo. In gospodek je znal tako lepo pripovedovati o svoji sijajni karijeri kot nekdanji avstro-ogrski oficir, o svojem

žal tudi ni znano. Niti «Svetokret», niti «Čas», niti «Naši Zapiski» niso prinesli o tem še nobene izjave, najbrže pa sta se ljubljanska in zagrebška struja zenitistov zedinili po geslu: «Marširajmo ločeno, polomili jo bomo že vsi skupaj!»

V dramu smo doživeli zadnji čas več novosti. Najodličnejši so se mi zdeli Koscevi «Mrakovci». Ker pa ne razumem mnogo o takšnih rečeh, sem šel povpraševati po svetu. Na Gradišču sem srečal dva gospoda, ki sta se glasno menila o «Mrakovcih». Eden je bil gospod Kremen, ki je trdil, da so Koscevi «Mrakovci» najboljši slovenski in jugoslovanski igrokaz in da daleč presegajo «Krapanovo kobilo». To da bo g. Kremen tudi povedal v svoji rubriki svojega dnevnika. Drugi gospod pa, ki ga nisem poznal, — pravili so, da se piše za Predavca ali tako slično, — je pa trdil, da takšne bedarije še ni videl na odru. Kremen ga je vprašal: «Ali pa veste, kdo je avtor »Mrakovcih?» Toda neznan sobesednik mu je na mojo največjo žalost odgovoril: «Ah, raje ne vem imena, sicer...» In tako sem prišel ob interesantno tajnost. Morda jo izvem do prihodnjega pondeljka.

Listek.

Doneski kulturnemu delu.

Pred kratkim se je ustanovilo novo društvo kulturnih delavcev. Za ustanovitveno pismo so dali v svet nek članek, ki so mu dali ponižen naslov «Izjava». Za predsednika društva so izbrali klerikalnega socialdemokrata Abditusa, za podpredsednika komunističnega klerikalca Gosarja. Za tajnika so izbrali nekega Zmavca, ki spada med kulturne delavce zaradi svojih «vicov» v unionski kavarni in na makulaturi. Društvo ima dosedaj 43 rednih članov in enega častnega. To je gospod Janez Zgaga, ki goji avtonomijo iblanskega književnega narečja in ki spada po vseh svojih sposobnostih k znani mizi v unionski kleti.

Delovali so pa kulturni delavci že mnogo prej. Rojstni dan njihovega smotrenega dela je bil pred dvema letoma, takrat, ko so v gledališču žvižgali, piskali in ropotali proti neki gospodični Evelini. Takrat so prvokrat rešili naš domači oder, našo glasbeno umetnost, naš orkester in vse ljubo občinstvo velikega po-

hujšanja. Namesto spalnice se je potem na odru po Šekspirjevem vzgledu pokazala deska z napisom «spalnica» in zadaj na platnu so bile naslikane mirne ovčice na paši. Odlični glasbenik, ki se je takrat v loži tako razburjal, je mogel odslej zopet mirno komponirati. Ali se pri tem poslužuje samo violinskega in basovnega ali pa tudi hišnega ključa, kakor pri Evelini, tega žal ne vemo, ker nismo muzikalični.

Smotreno delo se nadaljuje. Iz Zagreba je prispel doktor Criticus, ki bi rad z veliko metlo pometal po slovenski operi. Njen ravnatelj Rukavina in Criticus imata cele turnirje. Rukavina bi rad obdržal šest razred, Criticus bi ga pa rad dobil. Kulturni boj prihaja vse simpatičnejši. Iveri že lete, zavezniki vstajajo na obeh straneh in rešujejo kulturo. Kdo bo ravnatelj, novi ali stari, dirigent, komponist ali tertius gaudens? Ta glasbena borba se je prenesla že v politično. Ena stranka pravi, da je njena muzika demokratska, nasproti pa avstrijska in nemška; nasprotniki pa trde, da imajo katoliške, narodno-socialne in druge takšne note, da je njihov sovražnik Italijan in da imajo oboji slike Richarda Straussa

v predalčkih. Obe stranki iščeta zaveznikov, obe pošiljata spomenice v Beograd. Hvala Bogu, da sta obe stranki nepismeni in da ni razven «Jugoslavije» noben organ tako nesrečen, da bi bil nasedel božjim bojevnikom za slovensko operno kulturo. Ali ne bi bil najboljši Kovačev sistem? Kovač si je našel tobak in odšel nad Kogoja, se ž njim skregal in baje opravil brevi manu svoja pojasnila. Ali so imela kaj dokazilne moči, ne vemo. Želimo pa takšnih pojasnil obema strankama v naši nerodni operi. Čemu pa imamo sodišča, če ne za kulturo?

Delovanje kulturnih delavcev seveda še ni izčrpano na enem samem bojišču. Virgil Poljanski je vsem skupaj napovedal vojno in pravi, da v Ljubljani ne bo prej kulturnega miru, dokler se vsi ne izpreobrnemo k zenitizmu. Nove kulturne delavce, kakor «človeka z bombami», je baje že pridobil za svojo sekto. Stari kulturni delavci niso za nič. (Tako pravi g. Virgil.) Srednji, ki so organizirani v društvu Abditus-Gosar-Zmavc, so pa menda že od svojega postanka zenitisti, ker tudi mislijo, da je vse drugo za nič. Kako se strinjajo z gospodom Virgilom, nam

prjateljskem občevanju z bavarskim kraljem.

Kdo bi mu ne verjel? Pridobil si je onkele tudi dokaj simpatij med ženstvom. — «Alter schützt vor Torheit nicht» — pravi pristni nemški pregovor. Denarja dovolj, kdo bi ne zaupal gospodu, ki je tako prijateljsko občeval z bavarskim kraljem, nekaj umazanih tisočakov?

Naenkrat je zašumelo, sprva prav tiho, — potem vedno močneje po hrastovih gozdovih. Kje je danes Onkel Julius? Odpotoval je in pozabil povedati, kdaj da se zopet vrne. Za njim pa mili vzdih — denarnih listnic — Onkel Julius kehre zurück, alles verziehen!

Katolški duhovnik o klerikalnem tisku.

Nemški katoliški duhovnik J. Grund je pred leti zapisal v znani «Vossische Zeitung» to-le: «Priznati moram, da so katoliški časopisi najslabši, kakršne si je sploh mogoče predstaviti. O tem imam vesti z vsega sveta. Dal sem si tudi predložiti prevode člankov in poročil iz drugih jezičnih katoliških časopisov in ti vzorci popolnoma potrjujejo moje mnenje. Poglavitne napake katoliških listov so: ordinarnost in laž. Torej ravno one napake, ki jih naša vera najbolj prepoveduje! Neko nizkotno mišljenje se javlja v načinu pisanja katoliških redakcij. — Teško si je pojasniti ta pojav. Da govorim po pravici, moram priznati, da te časopise jemljem v roko vedno z največjim nezaupanjem. Vse v njih je pretirano, povečano, preobrnjeno ali zlagano! Tako se vendar naše katoličanstvo ne sme braniti! Tak način pisanja ima za posledico, da cerkev trpi škodo. Katoliški časopisi bi se morali nad vsemi drugimi odlikovati z nobleso izrazov — a temu ni tako.» — Gospod J. Grund je imel brez dvoma v roki tudi izrezke iz «Slovenca» in «Domoljuba»; njegova sodba je kakor umerjena na ta dva vneti razširjevalca katoliških manir. Na svojo srečo g. Grund ni čital mariborske «Straže», ker v tem slučaju bi padel v omedlevice.

Budalosti prošlega tedna.

Mestno tržno nadzorstvo je «za poizkušnjo» odpravilo maksimalne cene za goveje meso.

Še donesek k ljubljanskemu stanovanskemu vprašanju: Ali se ne bi dal sezidati dom za organizirane kulturne delavce? (S solidnim zidom okrog, seveda.) Gospod Hovanski, zanimajte se tudi za ta fond! Nova zgradba naj bi bila seveda dovolj obširna. Saj bi bila dobra tudi za nekatere kulturne delavce, ki se v ženskih društvih ob Ljubljani in ob Savinji igrajo žensko narodno predstavnost, secesije, klube in pogajanja parlamentarnih krogov.

Takšna so slovenska nadomestila za fašiste. Ni vrag, da naša kultura ne bi cvetela!

Nadrahov Cene.

No, viš ga, je že tle! Zdej pa kr jezike za zumbi, fantje. Pustma, nej guvari naš Nadrahov Cene iz Forštata, Zgagu konkurent, k je dost bl furmiran, tu se prav, neudvisn furmiran, kokr use iblanske cajtngce, k ulik pišeja, mal puveja, zatu pa več špetira med ledi sejeja.

Kr tlela u sreda med nas sed — Micka, prnes ga na brž še na kila — pa guvor, Cene! Ja, kva pa j provzapro v Peskuva neudvisnastja? Al se res maje? Tulk se zadnje cajte guvari po Forštat u tem, ta pravga pa na

SKS je v mestu Ljubljani postavila lastno listo za občinski svet.

Avtor brošure «Ajmo mi Sokoli» mobilizira «Sveto vojsko» v hotelu «Union» za boj proti — surovosti in nemorali!

Na sodišču je gostilničar, ki je na volilni dan stočil 10 hl pijače, dobil deset kron kazni.

«Novi čas» poroča 8. t. m. iz Beograda: «Min. Drašković ni mogel o «Obznani» navesti ničesar pravega. Kar je navedel, je bilo brez dokazov». Dne 9. t. m. so klerikalci glasovali za Draškovića in «Obznano».

Gospod upravni svetnik «Oblačilnice» Albin Prepeluh je začel izdajati tednik «Avtonomist».

«Avtonomistov» program: Hočemo enotno, nedeljivo Slovenijo. Mora se popraviti nam storjena krivica: Priznajte vojna posojila! Slovenci, pogum! Cena 2 K.

«Jugoslavija» poroča 9. t. m. izvirno iz Beograda: «Danes se je vršila v radikalno-demokratskem klubu seja samostojnih kmetov».

«Novi čas» pravi o Ogrinovi kandidaturi: Ta lista je pravi izraz socialne opredelbe ljubljanskega prebivalstva. To je lista delavnega ljudstva».

«Slovenec»: «Zavedamo se, da bo kancelarparagraf utrdil SLS in njene vrste podesetoril».

«Jutro»: Uvodnik o zabrani izvoza, ker je suša.

«Slovenski narod»: «Beležimo, da danes ponoči nismo mogli dobiti nobenih direktnih vesti iz Beograda, ker je baje telefonska zveza z Beogradom pretrgana. To je že javen škandal, da pač lahko telefonski govorimo z Dunajem in Prago, ne moremo pa z Beogradom...»

morma nker zvedt. Še «Jutr», k zmiri prpovduje, da ma ta najbulš zveze pu svet i nelu soje rataplanske puručvavce, muči kokr deb na znov guvort.

Če se Peskuva neudvisnast maje, b tori rad zvedl. Kekuppa, de se maje. Moj prerukvajne, de se more use, kr je na pesku sezidan, na zadnje pudrt in u franže jt, se bo kmou izpounu, prej ket s mislte!

— Buh ne przaden, kaj pravš Cene! Ja kva pa se j taega zgol? Scer sma že upazl, de sa zadnje cajte Peskuve cajtngce zlu suhuparne, za kva, pa le na morma pogruntat.

Poslušte! Pesek je tov, de u ja ngave cajtngce res čist neudvisne in pr useh ldeh prublene. Imov je pr tem ta narlevš namene, sam zmotu se je, k je mislu, de sa usi ldje glih. Zamislus je soja neudvisnast teku, de bo nauču cela Iblana s soja glava mist. Scer tu še neb blo tku napčen, če b u ngov glav kej pametnega blo. Ampak revež se j zmotu, k je mislu, de maja tudi ngov redahterji pesek u glav. Ti sa s pa mislel, mi mama soja neudvisna glava in boma s soja delal. Čist naravn, de dej mogli žavelj tega prit u redakciji do špetira. Kokr hitr je Pesek uvidu, de sa njegav redahteri zlu trmast, je ubrav druge strune. Pustu jm je, de delajā, kar hočja, sam zatu jh je tov prdubt, deb drugm

Iz seje načelnštva SKS (poročilo «Kmetijskega lista»): — — — odo-bravanje, ki je posebno narastlo, ko je poslanec Pucelj z natančno navedbo pogojev naših poslancev za vstop v vlado dokazal, da znajo naši poslanci braniti interese našega kmetovalca tako, kakor še nihče doslej.

Tedenska kronika.

Karla srečno smo ugnali, v Švico smo ga spet poslali, vendar je še en vprašaj: kdaj prišel bo spet nazaj?

V Pešti Mažar protestira, pravi, da ne bo prej mira, dokler ne dobi spet mej, ki jih je imel poprej.

In zato pošiljal v Švico za kraljevsko bo pravico Karlu več milijonov kron za madžarski slavni tron.

Slomškarji so glasovali, da so svetu pokazali, da jih kmalu konec bo, zdaj jih je le še — 300.

V Istri strašna je zarota, ker Talijani izza plota streljajo naš bedni rod, Bog usmili se sirot.

Res fašisti so junaki, kje se najdejo enaki, ker ves svet se jih boji, nam požigajo vasi.

Kot naznanjajo plakati, bomo zopet bolj bogati, ker izhajal bo nov list, zove se: avtonomist.

Novice.

Jugoslovanska demokratska stranka je imela včeraj, v nedeljo, strankin zbor v veliki dvorani Narodnega doma. Bilo je 206 zaupnikov in predpoldne okrog 300 ljubljanskih članov. Popoldne so bili sami zaupniki. Referirali so dr. Kukovec, dr. Žerjav, dr. Ravnihar, Ivan Mohorič, A. Ribnikar, dr. Pestotnik in Franchetti. O referatih se je razvijala živahna debata. Ob polu 6. popoldne je zborovanje končalo.

Kdo še naj veruje klerikalcem? «Slovenec» neprestano napada ministra notranjih zadev kakor kak komunist. Povrh tega še javlja v svojih ne-

ldem mal peska u oči našprical, ke s ga sami ne pstija. Zuper tu sa se pa redahterji odločn uprl. Povedal sa mu, de nisa zatu ustvarjen, de vja pesek ldem u uč šprical in sa šli. In tku je Pesek ustov kr čez nuč sam. Kukr sm se furmiru, se gliha zdej z iblanskimi gasilci in je tud že uložu na gomastrat en gezuh, deb mu za par na dan prot dobrmu plačil prepustl par gasilcu, deb oni preuzel ta naluga, deb ldem pesek u uč šprical. Keku delč sa prspela ta pugajanja scer še na vem, puvem vam pa lohka že zdej, des ta kupčija nav nič, zatu gomastrat dobr puzna Iblančane, de za take reči nisa čist nič prstoptn.

Tori, kukr sem že reku, vsaka stavba, k je zgrajena na pesek, se more končno pudrt in bujim se, de čaka ista usoda tud ngava stranka.

Nkar se preveč ne špasej, Cene! Kakšna stranka. Sej u Iblan nimama drugh ket liberalce, tu se prav deukrate, klerikalce, špecial dekromate in pa bulševike. Pa še od teh že cela večnost regiraja demukrati, k maja use u sojih rokah.

Ja, le smetje se, sej vam z ubraza berem, de ste sam zagrizn demukrati, k zmiri soja gonte. A še niste nkol vidl ldi, k maja u knofleharjih ene obcahne s puštabi RNNSPS. Seveda sma jh! Ampak kdu se briga v teh cajth za taka malenkost. Zdej sploh

deljskih brzozavkah laž, da sta «Jugoslovanski» in «Narodni» klub glasovala s komunisti in drugimi proti «Obznai», kar bi se tudi skladalo s «Slovenčevim» pisanjem. V resnici sta pa oba kluba glasovala za obznano in za zaupnico vladi. V isti številki piše katoliški list o žužemberškem županu, znanem denuncijantu Vehovcu, se huđuje, da je odstavljen od županovanja (vendar že enkrat!) in govori o njegovi nekdanji žrtvi z izrazom «mož moralne kvalitete kakor je žužemberški notar». «Slovenec» se torej identificira z znanim denuncijantom in moralno propalico in napada njegovo žrtve. Ne čudimo se, da kaže list pok. Lampeta in Štefeta in znanega Pegana sedaj še iste lastnosti, kakor jih je vedno imel.

Proti pijančevanju in razuzdanosti. «Sveta vojska» je na inicijativo konz. svetnika Ivana Kalana priredila včeraj v nedeljo dopoldne shod, oziroma razgovor v verandi hotela Uniona. Tega shoda se je udeležilo okoli 100 oseb, po večini žen. Govorniki in govornice gđc. Petričeva, Štupica, Ivan Kalan, Kozinc in drugi so vsi povdarjali epidemijo alkohola, širjenje razuzdanosti tudi med nižjimi sloji in vedno večje pomanjkanje prave kulture, zlasti duševne. Za izobrazbo nimajo ljudje več nikakega smisla. Ivan Kalan je predlagal, da se pri «Sveti vojski» osnuje in izbere širši odbor, v katerem naj bi bile zastopane vse struje in politične stranke.

Občinske volitve v znamenju pretepev. Po kmetih vlada za občinske volitve veliko zanimanje. Klerikalci se običajno pretepajo zaradi kandidatov. Tako so se zelo hudo zlasali štirje kmetje v klerikalnih Stanežicah pri Št. Vidu nad Ljubljano. Zaradi občinskih mož so se v gostilni Dorotheje Tršan sprli in začeli lasati. Tudi drugod se klerikalci lasajo.

Prizor na ulici. Po predmestni ulici jo je mahal zelo natrkan in odletavajoč od zida v zid poklicni berač Jaka Jerin, nazvan «Jaka Spotrjaka». Jaka je v spremstvu otrok prepeval čedne pesmice, venomer je hreščal: «Oj zdaj gremo... oj zdaj gre — mo... vodo pit! Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo — v Domžale k starim babam v vas! Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo v «teater», nazaj nas več ne bo...!» Ko je to pesem končal, ga je prijel čuvar postave in odvedel v «teater». Pri njem so dobili 100 K. Zaradi pijanosti je Jerin dobil na policiji pet dni brezplačnega stanovanja in hrano. Zaradi beračenja pa pride Jaka pred

ldje bl s puštabi govareja. En L, en F, in tku naprej, pa se usi zastopja. Ker mu b zatu u glava padl, de pumenja tist puštabi kašna stranka. Kva pa j za ena?

Usi tist, k maja u knofleharjih obcajhne RNNSPS, sa prstaš «Radikaln Neudvisne Narodno Socialn Peskuve stranke». U Narodnmu dom maja pa soja šola, k jh učija neudvisn mislt. Jest sm jhpvec upozoru, demaja mal preveč puštabu in de b bl ulekl, k b jh mel mal mn, zatu k tud nima-ja dost prstašu. In res je že sam nihi oberhaptman na zadnem zburvanju u Cnion povedu, de se vja od zdej naprej imenval «Stranka malkuntentov» al pa s puštabi SM. Pr vultvah za iblansk občinsk svet boja nastupil samnostojn in pravja, da vja dubil razvn tiste tri nove place, k dozdej še man-kajo. Seveda more jt še tu posreč. Če nav šlu, sa s pa že tku naročil jamar-je, de jm boja usem skup jama skupal in jih zasul s peskam.

A tku je cela stvar? Cene ma čist pametne misl. Ja sej pravma, če teče nekej cajta ne vidma, sma čist zgublen. Žov nam je, de se že puslavlaš. Dejno se kej kmal spet oglast, k se mama še tulk s taba puguvort.

Kukr punavad, se dubemo prhod-nič spet pr tela miz, do takrat pa pu-zdravljen!

sodnika v sobi št. 28, kjer bo prejel porcijo ričeta.

Čudovit primer perverznosti. Včeraj, v nedeljo, okoli petih popoldne je bil nenavaden prizor na Miklošičevi cesti v bližni justične palače. Neki eleganten gospod je z vso naslado sledil mladi gospici, v elegantni spomladni toaleti s prikupljivimi nogavicami in prijetkanimi čevlji. Nožice, v katere je bil kavalir kar zaverovan, so ga tako premamile, da je gospici podstavil palico. Gospica je telebnila na tla, si pobila nosek, da je začela curljati kri in si obenem zelo pomazala lepo spomladno obleko. Gospod je to napravil iz perversnosti. Po nedostojnem činu je gospod urnih korakov pobegnil in se skrnil v bližnjo vežo. Policaj ga ni mogel izslediti.

Ribji tatovi. Pri Slapah je nekdo v Ljubljano, kjer ima svoj ribolov Ljubljancin Feliks Urbanc, vrgel dinamit in pokončal mnogo rib. Ivan Svetek in Anton Snaj iz Slap sta jih potem pobirala in odnesla domov. Zaradi tatvine se bodeta morala zagovarjati pred sodiščem.

Politične vesti.

Karl Habsburški, ki je hotel zasesti madžarski prestol, je moral zapustiti Madžarsko in se pod močno stražo vrniti v Švico. — Na Angleškem je izbruhnila resna stavka, v kateri sodeluje čez dva milijona delavcev najrazličnejših kategorij. — Italijanska zbornica je razpuščena, nove volitve so razpisane za 15. maja in se bodo vršile tudi na Primorskem. — Proti Nemčiji gredo Francozi do skrajnosti, kakor je razvidno iz Briandovega govora v francoski zbornici, ki je napravil tudi v Nemčiji globok vtis. — Grki doživ-

ljajo v bojih s Turki v Mali Aziji večje neuspehe in se sploh Grčija nahaja v prav slabem položaju. — V Istri so fašisti zažigali hrvatske vasi. — V ustavnem odboru konstituantne je končana ustavna debata. — Po odgovoru na komunistično interpelacijo zaradi znane «Obznanje» je konstituenta izrekla z veliko večino zaupnico vladi.

Sport.

Poraz Ilirije.

Gradjanski — Ilirija 8 : 2 (4 : 1). Krasno pomladansko nedeljsko popoldne je privabilo ljubljansko športno publiko na igrišče «Ilirije». Bilo je do 5000 gledalcev, kar je skoraj rekord za Ljubljano. Še pred 16. uro je nastopila «Ilirija» v novih barvah (rdeče-črnih) burno pozdravljena in za njo hrvatski gostje v modro-črnih barvah, istotako z aplavzom sprejeti. Slovenske zmage proti prvaku Jugoslavije nismo pričakovali, vendar bi tudi poraz «Ilirije» ne bil tako velik, da ni imela naša «Ilirija» zopet eden tistih nesrečnih dni, ko pri nji odreče vse, naskok in obramba. Navadno se to imenuje «smola» — včasih pa je to tudi nedostatek energije v lastnih vrstah. Včeraj je bilo oboje: «Ilirija» je zavzela nekaj sigurnih šans, nasprotno je pa naravnost mirno gledala, kako se vale hrvatski napadi na njena vrata in je zapuščala svojega izbornega golmana v kočljivih situacijah. Hrvatski gostje so podali prvovrstno igro, brez onih manir, ki navadno disgustirajo občinstvo. Videli smo moštvo, pri katerem so vsi igralci na svojem mestu in dosežajo z izborna tehniko, s kombinacijo in izvežbanostjo sigurne uspehe.

Potek igre: Takoj s početka se razvije napeta igra: gostje oblegajo vrata «Ilirije», kmalu nastane nevarna situacija, ki jo reši golman «Ilirije». «Ilirija» napada. Gradjanski golman izleti, zgreši žogo, Ilirijansko desno krilo ustrela prvi gol. Gromovit aplavz. Kmalu na to zgreši ilirski branilec roko pred golom. 11 metrovka. Prvi gol za goste. Hrvatski igralci se razvijejo in oblegajo stalno «Ilirijo». Posreči se jim dati še tri gole. «Ilirija» je imela med tem par lepih prilik, ki so se ponesrečile.

Po premoru se razvije živahna igra. «Ilirija» popušča. Tudi gostom se zdi gotov uspeh dovolj in igraje prizanesljivo. Med publiko nastane nevolja. Gostje obvladajo polje in igrajo brez posebnih ovir. Tik pred koncem dobi ilirsko levo krilo žogo in par trenutkov na to sedi drugi gol za «Ilirijo».

Značilno je, da so hrvatski gledalci pozdravili ta lepo zaslužen gol s piskom in «fej», dočim so Slovenci ploskali hrvatskim golom in celo 11 metrovki. Recimo, da je to mentalitet! Igra je bila vseskozi lepa in fair, tako da smo imeli lep športni dan. Publika je na koncu hrvatskim gostom, ki so takoj odhajali na kolo dvor, priredila ovacije. Za «Ilirijo» bo ta tekma dobra šola, ki naj ji bo v korist. Poraz je zakrivila «Ilirija» sama in ga je omogočila s svojo zbežanostjo in popustljivostjo. Pri boljši kombinaciji, bi bila lahko odnesla boljši uspeh.

Ilirija (rez.) — Hermes 2 : 2.

Trgovska gospodarska organizacija.

Ustanovitev naše narodne države nalaga naši uvozni in izvozni trgo-

vini nove, velike naloge, kakršnih prej ni imela v tuji nam državi. S podporo te tuje nam države in razmer je bila posebno velika trgovina v rokah tujcev, ki so preskrbovali naš uvoz in izvoz. To veliko in za naše narodno gospodarstvo in narodni položaj prevažno nalogo mora prevzeti sedaj naša trgovina. Uvideli pa so naši trgovski krogi, da ni posameznik samo gmotno preslab, nego so razmere take, da more naša trgovina to nalogo izvrševati le z združenimi gmotnimi in moralnimi silami. Zato je po nalogu lanskega trgoveškega shoda v Ljubljani Zveza trgovskih gremijev in združeno s Trgovsko zadrugo, r. z. v Ljubljani, sklenila ustanoviti veliko trgovsko organizacijo, ki bi prevzela posle, katere so do sedaj izvrševali za nas tujci. Organizacija hoče s svojimi velikimi gmotnimi in moralnimi sredstvi izločiti tuje, nam gospodarsko in narodno nasprotne inozemske uvoznike in prekupce in njihov neopravičen, veliki posredovalni zaslužek in dobiček, da bo naš človek lahko cenejše nabavil si svoje potrebščine in naš poljedelec in proizvajalec dražje prodajal svoje pridelke in izdelke v inozemstvo veletrgovini in konzumentu.

Od Zveze trgovskih gremijev in Trgovske zadruge, r. z. v Ljubljani, sestavljeni odbor je dobil dovoljenje za ustanovitev družbe, pa daje sedaj v podpis delnice Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani, kakor kaže oglas na zadnji strani današnje številke našega lista.

Komur je mar lastna gmotna korist, naša gospodarska neodvisnost od inozemske, tuje posredovalne trgovine, ta bo pristopil k delniški družbi, za katere obstoj in napredek so dani vsi pogoji.

Poziv na podpisovanje delnic!

Da se osvobodimo inozemske uvozne, izvozne in posredovalne trgovine in tujih uvoznikov, izvoznikov in posredovalcev ter njihovega nepotrebne delo in zaslužka, si ustanovimo **lastno veliko nakupovalno družbo**

Slovensko trgovsko delniško družbo

v Ljubljani

katera bo s svojimi velikimi gmotnimi in duševnimi sredstvi v stanu nam preskrbovati vse blago po prvotnih cenah naravnost iz prvih virov in prodajati pridelke in izdelke našega poljedelca in proizvajalca naravnost inozemski veletrgovini in konzumentu.

Na podlagi odobrenja ministra za trgovino in industrijo z dne 4. februarja 1921, št. 499, konces. listina oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani z dne 31. marca 1921, št. 2309 se daje v podpis

5 milijonov kron delniške glavnice

razdeljene v 12500 na prinosca se glasečih delnic po 400 K.

Prijave sprejemajo: Trgovska zadruga r. z. v Ljubljani, vsi Trgovski gremiji in zadruge v Sloveniji, Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Jadranska banka v Ljubljani, Slovenska eskomptna banka v Ljubljani in vse njih podružnice.

Podpisovanje se vrši do 20. aprila 1921

ter se bodo izdajale delnice v izvodih po 1, 5 in 25 delnic skupaj.

Znesek delnic po 400 K za kos in za kritje raznih stroškov pri izdaji delnic po 40 K na vsako delnico je takoj plačati pri podpisnem mestu oziroma nakazati Slovenski eskomptni banki v Ljubljani.

Odbor ima pravico svobodno odločati o dodelitvi delnic.

Opozorjamo podpisovalce, da vsak jamči le z zneskom delnice ter ni nikakega nadaljnega jamstva zvezanega s podpisom delnic pri delniški družbi. Komur je mar lastna gmotna korist, naša gospodarska neodvisnost od inozemske, nam tuje posredovalne trgovine, bo pristopil kot delničar k naši družbi, za koje uspevanje so dani vsi pogoji.

Upoštevajte, da more le velika in gmotna močna organizacija kupovati naravnost iz prvih virov brez tujih posredovalcev in njihovega zaslužka. Upoštevajte, da leži prvi in glavni dobiček trgovca v nakupu. Le ugodni nakup omogoča konkurenco v prodaji.

Podpisujte torej delnice naše „Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani“.

Ljubljana, dne 7. aprila 1921.

Za pripravljalni odbor:

Trgovska zadruga r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Ludovik Smole l. r.,
trгоvec v Sevnici.

Ivan Kostevo l. r.,
trгоvec v Ljubljani.

Viktor Meden l. r., Fran Zebal l. r.,
trгоvca v Ljubljani.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d.
v Ljubljani.

Vabilo k subskripciji.

Izvršuje sklep izrednega občnega zbora delničarjev dne 8. junija 1920. in na podlagi odobrenja ministrstva za trgovino in industrijo z dne 29. oktobra 1920., VI št. 3049, je sklenil upravni svet, da zviša delniško glavnico od **Kj 20.000.000** — na **Kj 40.000.000** — z izdajo

kom. 50.000 delnic à Kj 400.— nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se ponudijo nove delnice à Kj 600.— tel quel, v razmerju na 2 stari 1 nova.
2. Novim delničarjem se ponudijo nove delnice à Kj 700.— tel quel.
3. Vsled vladne odredbe ostanejo tudi nove delnice pod zaporo pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, in sicer do občnega zbora 1924.
4. Subskripcija traja od 15. aprila do 30. aprila t. l. in fungirajo kot subskripcijska mesta sledeči bančni zavodi: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice, Jadranska banka v Ljubljani in podružnice te banke, Hrvatska podružnica Wiener Bank-Verein v Zagrebu.**
5. Subskribentom se bode naznanila reparticija novih delnic v teku meseca maja 1921 in se jim izroči obenem začasno potrdilo (interimni list), na podlagi katerega sprejmejo spomladi 1924 definitivne delnice.
6. Ažijski dobiček pri izdaji novih delnic se dodeli, odštevši vse stroške in pristojbine, rezervnim fondom podjetja.
7. Nove delnice so deležne dobička leta 1921.

Ljubljana, 1. aprila 1921.

Upravni svet.